

8/1 KDO JE MOJ (OTROKOV) KRSTNI ZAVETNIK: IME IN IZBIRANJE IMENA (povzetek)

Definicija: Ime je beseda, več besed, ki se uporabljajo za razlikovanje, ločevanje posameznega človeka in velja za naše uradno ime, ki nas ločuje od vrste oseb z enakim priimkom.

Nosimo ga vse življenje in je zelo pomembno. Zato je tudi izbiranje imena zelo odgovorna naloga. Otroku je treba dati ime, s katerim bo on zadovoljen.

Iz **grško-judovske tradicije** (na kateri je zgrajena evropska kultura) o imenih še to: Ime v kulturah Vzhoda, enako v svetopisemski tradiciji, ni bilo samo zunanja oznaka za osebo ali predmet, njun znak razpoznavanja ali zgolj oštevilčenje, ampak **izraz same njune biti**. Zato je bilo pri Židih prepovedano izgovarjati Božje ime. Kadar se v teh kulturah menja ime, se želi s tem označiti, da so se spremenili poklic, stan ali samo bistvo osebe. Zato je Bog menjal ime Jakobu v Izrael, Kristus pa Simonu v Kefa-Peter. Glede na tako pojmovanje vlad v krščanstvu praksa, da redovnik, ko stopa iz posvetnega v samostansko življenje, opušča staro in si izbere novo ime. Ta običaj do danes prakticirajo papeži. **Verovanje v moč imena** je značilno tudi za prvobitno miselnost. Poznati ime, izgovarjati ga pravilno, pomeni imeti moč nad bitjem ali predmetom. Božje ime označuje samo identiteto Boga. Iz svetopisemske tradicije: Ime je bistvena sestavina osebnosti tistega, ki ga nosi, kajti kdor nima imena, ne obstaja. Vladalo je prepričanje, da ime nekaj pove o značaju in lastnostih tistega, ki ga nosi. Kakor se imenuje, tak je. Z vprašanjem po imenu so spraševali po osebi, po njenem življenju in moči. Če poznamo ime, imamo v oblasti tistega, ki ga nosi. Če izgovorimo ime neke stvari ali osebe, lahko z njo razpolagamo. Ime, ki so ga starši dali otroku, je izražalo nekaj tistega, kar so od otroka pričakovali. Z dajanjem živalskih imen (Debora – čebela) so želeli, naj odlične lastnosti živali preidejo na nosilca imena. Ime je pogosto označevalo nalogo tistega, ki ga nosi (Peter).

Še nekaj o imenih: Z današnjega vidika ime nima svojega pomena (načelno). Izvorna ga pa (lahko) ima, zato je zanimivo pogledati tudi k izvoru imena. Danes je večina imen pri nas tujega izvora. Po uveljavitvi krščanstva pri nas (in zlasti prepovedi poganskih imen na Tridentinskega koncila 1545 -1563, ki se je pri nas kar strogo upoštevala) smo Slovenci ostali brez (mnogih) svojih slovanskih imen. Poudariti je treba tudi, da smo bili že takrat – in v veliki meri velja še danes – preveč navdušeni za vse tuje, za lažni blišč tujega. (*Se pa prav zadnja leta trend spreminja). Razen nekaj izjem namreč slovanska imena, med katerimi so tudi alpskoslovanska, niso bila svetniška. Leta 1994 je bilo med sto najpogostejšimi imeni četrtnina (bistveno več kot stoletje nazaj) imen slovanskega izvora.

Ime izberejo (in nosijo odgovornost) starši oz. zakoniti zastopniki otroka. Seveda si je možno ime pozneje spremeniti, vendar... Po civilni zakonodaji so starši pri izbiri imena popolnoma svobodni, Cerkev pa za to svojim članom daje neke omejitve oz. pravila. Vsakdanja praksa kaže, da se marsikateri starši lotevajo izbiranja imen zelo neodgovorno in nepremišljeno.

Kot kristjani glejmo tudi na svetnika (praznik neke verske resnice), da ne bo pri krstu potrebno dodajati še enega in bo prihajalo do odstopanj med imenom v osebni dokumentu, krstni knjigi in kot ga v resnici kličejo..

10 splošno veljavnih dejavnikov pri izbiri imena (* kristjan poleg tega ve, da verskega vidika ne more nikdar odmisлити)

- 1) Dejavniki tradicije (pogled nazaj na imena, ki so običajna v družini, okolju, pokrajini)
- 2) Etični dejavniki (ime naj bi izražalo koristno željo, bilo naj bi dober znak v smislu, da ime določa človeka; *danes se manj upošteva)
- 3) Verski dejavniki (npr. svetniška imena – otrok se zaupa varstvu svetnika – ali botrska imena)
- 4) Dinastični dejavniki (zglede so imena, ki so v rabi v vladarskih družinah; * danes se to manj upošteva)
- 5) Politični dejavniki (imena po državnikih, politikih, revolucionarjih itd.)
- 6) Literarni dejavniki (imena pesnikov in pisateljev ter imena iz njihovih del; danes pa zlasti po igralcih, pevcih, medijskih zvezdah)
- 7) Dejavniki blaglasnosti (kako ime zveni, ima lepo rimo, je v skladnosti s priimkom...)
- 8) Dejavniki sosedstva (s tem je mišljeno izposojanje imen iz drugih jezikov – pri nas od Italijanov, Nemcev, Madžarov ter s hrvaškega in srbskega jezikovnega področja)
- 9) Dejavniki izvirnosti (izbiranje neobičajnih, redkih, opaznih imen; si je lažje zapomniti – vendar ima lahko nosilec težave zaradi posebnosti in izpostavljenosti)
- 10) Dejavniki nevpadljivosti (dajanje prednosti že dolgo znanim imenom, zavestno izogibanje modnim imenom; to je nasproten prejšnjemu dejavniku)

* več zgoraj naštetih dejavnikov se da združiti pod skupen naslov: iskanje nekega vzornika, ideala

* posebej bodimo pozorni na opozorilo na odgovornost pri izbiranju imena in izogibanje modnim imenom

* razno literaturo za pomoč pri izbiri imena in ugotavljanju godov dobimo v (verjetno vsakem) župnišču; tudi na internetu

Iz zgodovine Cerkve: V krščanski dobi se pojavi izraz »patron« prvikrat pri sv. Ambrožu (3. stol.). V prvih stoletjih so si kristjani izbirali za zavetnike skoraj izključno le mučence v tistih krajih, kjer so umrli mučeniške

smrti ali kjer so častili njihove relikvije. Pozneje so si izbirali za zavetnike tudi svete nemučence, ki so živeli v tistih krajih, tja prinesli krščansko oznanilo ali pa s svojo gorečnostjo prebudili poglobitev in prenovitev verskega življenja. V začetku 4. stoletja se je začela širiti navada, da so dajali novokrščencem (ali novorojencem) kako izrazito krščansko ali svetopisemsko ime. S tem so hoteli dati nekak program novokrščencem življenju, ki naj bi bilo posnemanje zavetnikovega življenja v njegovi hoji za Kristusom; hkrati naj bi bila kristjani zagotovljena stalna svetnikova priprošnja za Božje varstvo.

Stari ZCP iz 1917 je določal, naj župniki v primerih, da starši kljub opozorilu izberejo nekrščansko ime, »dostavijo ime kakega svetnika in naj v krstno knjigo vpišejo obe imeni« (kan. 761).

KKC: 2156 Zakrament krsta je podeljen »v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha« (Mt 28,19). Pri krstu gospodovo ime posveti človeka in kristjan dobi svoje ime v Cerkvi. Lahko je to ime svetnika (svetnice), se pravi učenca, ki je živel v zgledni zvestobi svojemu Gospodu. Zavetništvo svetnika (svetnice) daje na voljo vzor ljubezni in zagotavlja priprošnjo svetnika (svetnice). »Krstno ime« more tudi izražati to ali ono krščansko skrivnost ali krščansko krepost. »Starši, botri in župniki naj skrbijo, da krščenec ne bo imel imena, ki bi bilo tuje krščanskemu čutu.« (ZCP, kan. 855).

Kako vemo za svoj god (pa godove svojih otrok)? Ker je prav, da godove slavimo, se svojemu zavetniku tudi drugače priporočamo. Zanesljivo je edino, da si zapomnimo ob krstu, katerega zavetnika smo izbrali. Zato si to zapišimo (najbolje ob krstu takoj).

Delo doma:

- Enkrat za vselej razčistite, kdo so vaši (vseh članov družine) krstni zavetniki, in si nekam zapišite vključno z dnevom, kdaj godujejo
- Vpeljite v vašo družino praznovanje (spominjanje) godovnih dneвов vseh članov, v kar naj bo seveda vključena tudi molitev (priprošnja) k nebeškemu zavetniku, najpreprosteje: »Sveti/a I.« »Prosi za nas.«

Godovni dan

Godovni dan je dan, ko se spominjamo svojega krsta in se v molitvi obračamo na svetnika ali svetnico, katerega ime nosimo. Ta je namreč naš nebeški zavetnik, kar pomeni, da za nas Boga prosimo, mi pa ga skušamo v življenju posnemati.

Primerno je, da ob praznovanju godu ponovno preberemo življenjepis svojega nebeškega zavetnika oziroma da otroku, ki še ne zna brati, na kratko predstavimo, kdaj, kje in kako je živel njegov krstni zavetnik. Svetnikov življenjepis je vabilo godovnjaku, da svetnika v prihodnje še zvesteje posnema in se mu pogosteje priporoča.

Praznovanje godu je torej tesno povezano z molitvijo in - če je mogoče - tudi z mašo, pri kateri se Bogu zahvalimo za krstnega zavetnika in za Božjo ljubezen, ki kliče vsakega človeka po imenu in je njegovo ime zapisal v nebesih. K svojemu nebeškemu zavetniku lahko vsak večer na koncu večerne molitve vzkliknemo:

Sveti (sveta) ..., prosil zame!,

na godovni dan pa molimo naslednjo molitev:

Moj nebeški zavetnik (zavetnica) ... !

Tvoje ime nosim in vsi me poznajo po njem.

Prosim te, stoji mi ob strani in prosil Boga zame.

Pomagaj mi, da bo moja vera trdna, moje zaupanje predano in moja ljubezen dejavna.

Tvoj zgled naj me vodi k Bogu, kjer me čakata večna sreča in veselje. Amen.